

Carolina Falkholt

från graffiti till *grafitta* av johanna uddén

Jag väntar i en hotelllobby på Östermalm. Jag är lite nervös, eller kanske *starstrucked*. Jag ska nämligen träffa en konstnär som är något av en feministisk förebild. Och det på själva internationella kvinnodagen. Så plötsligt står hon där i lobbyn och allt är bara så behagligt självklart.

Carolina Falkholt, som bor i Göteborg, är i Stockholm för en bokrelease på Rönnells antikvariat, just på internationella kvinnodagen. Hon ger mig boken *Silo*, en snygg bok såklart, och hon signerar den med en liten teckning.

– Boken är en dokumentation av ett projekt som jag gjorde 2010 i Mariestad. De hade en stor silo som skulle rivas och de ville göra något av den. Jag bjöd in ett trettiotal graffiti-målare, musiker, dansare och en massa målade ungdomar från Mariestad. Resultatet blev en av världens största graffiti-målningar.

Silon revs strax därefter, men Carolina Falkholt skapade en skulptur av material inifrån byggnaden. Skulpturen T.E.S.T. invigdes 2011 och är placerad vid en av infarterna till staden.

Första gången jag kom i kontakt med Carolina Falkholt var 2006 genom en leranimerad kortfilm om tre kvinnliga graffiti-målare. Fast då visste jag inte vem hon var. Hon kallade sig Blue och gjorde stort intryck på mig genom filmen.

– Ja, den filmen hette *Blue Karma Tiger* och var gjord av Cecilia Actis och Maria Hulterstam. Då, för tio år sedan,

förväntades inte graffiti målas av tjejer. Men allt handlar om att ta plats i det offentliga rummet. Jag har alltid tänkt mycket på hur jag ska kunna påverka samhället. Jag ser mig som en graffiti-politiker. Jag tänker att graffiti är lite som ett virus. Den söker upp de svaga sidorna i samhället och slår till.

Och Carolina Falkholt har påverkat genom sin graffiti, helt klart. För två år sedan var hon med i ett konstprojekt för Söndrums skolan i Halmstad. Hon ingick i en grupp av svenska och internationella graffiti-konstnärer som skulle göra en kollektiv målning under ledning av Pärre Andreasson. Målningen var beställd av Halmstad kommun i samarbete med Statens konstråd. Carolina Falkholt målade ett kvinnokön, ett motiv som är en del av konstprojektet *Grafitta* som hon arbetat med sedan början av 2000-talet.

– Med bilder av fittan vill jag stötta tjejer i rätten att äga sin kropp och sin sexualitet. Det kvinnliga könet förknippas med porr, medan snoppar finns överallt. Det är hemskt! Jag vill väcka debatt kring de frågorna.

Med sin målning i Halmstad ville Carolina Falkholt skapa en feministisk högstadieskola. Och det visar sig att de numera har infört en feministisk vinkel på undervisningen och att de har både jämställdhet och yttrandefrihet på schemat.

Det förekom många protester i Halmstad, både bland politiker och bland allmänhet, men på skolan är man stolt över verket. Det ordnas till och med guidade turer.

”Jag tänker att graffiti är lite som ett virus. Den söker upp de svaga sidorna i samhället och slår till.”

– Min egen högstadietid var hemsk. Jag växte upp på landet i Dalsland och jag kände mig alltid utanför. Jag ägnade mig mycket åt att skriva och måla, men eftersom jag var ganska ensam i det, blev våra hästar mina närmaste vänner.

Efter högstadiet blev det elitidrottsgymnasium i Skåne, med inriktning på dressyr. Samtidigt började hon en skrivarkurs och ett intresse för filosofi växte fram.

– Jag kände att den strikta hästdressyrvärlden inte var något för mig ändå, så jag sökte in till Rudolf Steiner-gymnasiet i Stockholm i stället. Där läste vi andevetenskap, alltså teorier om vad själen är. Det var då jag började måla graffiti.

Under några år i slutet av nittiotalet bodde Carolina Falkholt i New York för att utveckla sitt målände. Där fanns många etablerade graffiti målare och flera av dem hade övergått till att bli konstnärer. Carolina Falkholt var med i många stora konstprojekt i New York, men flyttade tillbaka till Sverige efter 11 septemberattentaten 2001.

Det var runt den här tiden som Carolina Falkholt startade konstprojektet *Graffitta*. Hon var arg på den mansdominerade graffiti kulturen där ordet fitta användes för att nedvärdera något.

– Det kändes särskilt starkt efter att jag hade fött barn. Jag måste stå upp och finnas där. Så jag startade en ny konstform eller konst rörelse. Jag började undersöka hur jag kan arbeta med begreppet *Graffitta*.

Att det behövs en rörelse fick Carolina Falkholt uppleva när hon gjorde det offentliga verket *Övermålning* i högstadieskolan Alfa i Nyköping förra året. Det blev stor medial uppmärksamhet kring väggmålningen, där hon först målade kränkande ord om kvinnor och därefter målade över

Carolina Falkholts väggmålning på högstadieskolan Alfa i Nyköping. "Det är obehagligt och skrämmande att politiker vill stoppa ett konstverk."

dem med ett abstrakt kvinnokön. Tjänstemän och politiker rasade och ville att Carolina Falkholt skulle måla om bilden och ta bort könet. Hon vägrade, såklart, och då lät kommunen bygga en vägg framför målningen. I Nyköping gick då en grupp fyndiga aktivister ut och byggde in alla nakna manliga skulpturer, som protest mot politikernas beslut.

– Trots att det var en beställning av kommunen tyckte en riksdagspolitiker från Sverigedemokraterna att jag skulle kastas i fängelse. Enligt hennes lagtolkning var verket sexuellt ofredande. Det är obehagligt och skrämmande att politiker vill stoppa ett konstverk.

Men historien har fått ett bra slut. Rektorn på skolan visade nyligen verket för anställda och elever. Ingen har problem med motivet. Och idag har konstverket tagits fram igen. Enligt skolans rektor kan de nu börja diskutera värdegrundsfrågor med konstverket som grund. Smart rektor!

Carolina Falkholt har gjort beställda verk i hela världen, bland annat i Rovaniemi, Amman, Kairo, Durres och Severomorsk. Och i ett stort antal svenska orter. Hennes senaste uppdrag var en vägg i en fastighet i Gröndal som hon gjorde i mars. Målningen heter *sKRÄp* och är utförd i ett soprum med stor insyn. Hon har målat dekorativa händer som tecknar ordet "skräp" på teckenspråk.

I höstas gjorde hon tre målningar på teckenspråkstemat även i Uppsala. De beställdes av Destination Uppsala inom ramen för projektet *Vara i fred* under fredsåret 2014. Målningarna är gjorda på de gråa höghusen i Eriksberg och på den nya delen av Gottsunda centrum. Målningarna föreställer händer som tecknar orden "teckna", "techno" och "techné".

– Jag jobbar alltid med koncept och de tre orden är viktiga för mig. Det handlar om skapandets frihet, om musiken och

om konsten. Jag gör musik till varje större projekt, där jag improvisationssjunger. Sen lyssnar jag högt i hörlurar medan jag målar och hoppas att känslan från musiken på något sätt förmedlas i mina målningar.

Carolina Falkholt älskar att stå i en skylift och måla. Kanske såg du henne stå där högt uppe vid fasaden på Granitvägen i Eriksberg? Några som såg henne var i alla fall de som bodde i husen. Och hon möttes mest av positiva kommentarer. I ett av husen öppnade en kvinna fönstret intill skyliften och frågade om hon ville ha en bit nybakad chokladkaka.

– Och en av kvällarna, när det precis höll på att bli mörkt och det var kallt, jag var skittrött, så tittade två kvinnor ut och frågade om jag ville ha en termos med nybryggt kaffe! Åh, alltså! Att ligga där i skyliften och smutta på gott och varmt kaffe, det är mindfulness. ☀

HSB ÅSIKTEN ETAPP TVÅ

INTRESSE- ANMÄL DIG NU OCH FÅ FÖRTUR

BOSPARA I HSB

- Pengar till kontantinsatsen
- Förtur till nybyggda bostäder
- Förtur till hyresrätter

Ta chansen att bo centralt och nybyggt vid Fyrisån och Östra Ågtan. I höst säljstartar vi nästa etapp av Åsikten. De flesta lägenheter får utsikt mot ån. Börja bospara och gör din intresseanmälan på HSB.se för att få förtur.

Boarea ca 33 kvm–117 kvm (1–4 rok) **Adress** Vid Östra Ågtan, Uppsala
Inflyttning preliminärt 2018 **Säljstart** Hösten 2015

HSB NYBYGGT:

- FAST PRIS
- INGEN RENOVERING
- NOGA UTVALD INREDNING
- LÄTTSKÖTT BOENDE
- TRYGG EKONOMI

MÄKLARE:

Mäklarhuset

LÄS MER:

Om Åsikten etapp två och
gör din intresseanmälan
på hsb.se

HSB – där möjligheterna bor